

Nyhedsbrevet ASK

Sagnlandets Venner i Lejre
Nr. 3 juni 2009

En dronning kom forbi

Anden pinsedag besøgte dronning Margrethe Sagnlandet Lejre, og nogle venner kom meget tæt på hende, da hun indviede det nye velkomstcenter og multihus.

Det var en stor dag for alle, da Sagnlandet Lejres protektor, Hendes Majestæt Dronningen besøgte Sagnlandet Lejre 1. juni for at indvi det nye velkomstcenter og multihus.

Sagnlandets første officielle statsbesøg forløb som det skulle. Alt klappede. Alt gik som det skulle og alle inviterede gæster fik en god oplevelse, mens solen strålede fra en skyfri himmel.

At oplevelsen blev så god skyldes ikke mindst en hånd-

fuld af Sagnlandets venner, som gjorde en stor indsats på dagen.

Uden vennernes hjælp var det historiske espalier nemlig ikke blevet så flot og farverigt, som det blev.

Gik venner frem på rad

I alt stod 50 personer iklædt historiske dragter skulder ved skulder på strækningen mellem Sagnlandets port og velkomstcentrets indgang.

Hendes Majestæt Dronningen, flankeret af Sagnlandet Lejres bestyrelsesformand, Kristian Kristiansen beundrer det historiske espalier, der stod langs med den 70 meter lange røde løber. Her passerer hun Prindsens Hverving anført af Philippe Bourbon.

Sagnlandets venner gør sig klar til at møde dronningen og vise 7000 års dragtmode. Der ser ud til at være lidt rod i tidsmaskinen, men det løste sig, og alle indfandt sig på deres korrekte kronologiske pladser.

Venerne venter i spænding på at møde dronningen. Her er det pinsens fortidsfamilie i landbohusene, familien Kvarnø, der danner fortroppen i espalieren. Havde det royale besøg fundet sted på Krikkebjerghuses tid, er det tvivlsomt om en husmandsfamilie kom så tæt på majestæten.

Mange af deltagerne i espalieret var medlemmer af venneforeningen. De stillede op som landbogodtfolk og middelalderfolk. De stod i jernalderdragter og stenalderdragter, og selv dagens udgave af Egtvedpigen var også en af vennerne.

Dermed bidrog Sagnlandets Venner i Lejre til, at dronningen og de inviterede gæster fik en smuk og stemningsfuld velkomst i form af en 7000 år lang tidsrejse fra nutiden tilbage til jægerstenalderen.

Harpestrengs blomster

Da dronningen ankom til Sagnlandet fik hun overrakt en særlig buket blomster, som var bundet af Persillepigen i Lejre.

Buketten havde Persillepigen bundet af blomster og urter fra Henrik Harpestrengs have.

På den måde skal Havelauget have en stor del af æren for, at dronningen kunne få overrakt en historisk buket med 32 af Harpestrengs helbredende urter.

I buketten indgik blandt andet kvan, rude, hvidløg, læge baldrian, rejnfan, vortemælk og timian.

Således skulle Hendes Majestæt være sikret et godt helbred i lang tid fremover.

Fik Lønne Hede sjal

Vel ankommet til Sagnlandets nye velkomstcenter, mødte dronningen kunstneren Ole Holgersen og fik historien om det 16 kvadratmeter store jernrelief, som hænger på væggen ved indgangen.

Derefter fik hun en privat rundvisning i de to nye bygninger, som desværre ikke er blevet helt færdige. Men arkitekterne og sagnlandet Lejres direktør, Lars Holten beskrev centret meget levende for dronningen, så hun var ikke i tvivl om, at VELUX FONDEN, VILLUM KANN RAMUSSEN FONDEN OG AUGUSTINUS FONDEN har investeret deres mange penge på et fornuftigt projekt. Efter rundvisningen overværede dronningen en række taler inden hun afslørede bygningernes dåbsattester, som er to plaketter med donorfondenes navne, der efterfølgende skal monteres på bygningerne. Og til sidst modtog dronningen en gave i form af et sjal inspireret af jernaldersjal, der har været båret af den blå pige fra Lønne Hede

Dronningen afslører de to huses dåbsattester. De to plaketter er fremstillet i cotin-stål og vejer adskillige kilo og skabt af kunstneren Ole Holgersen, som også står bag kunstværket på velkomstcentrets facade.

Prindsens Hverving og de danske romere fra Cohors Cimbria trak blank og sloges så rustningerne brast. Selvom flere end 20 polititjeneste og hjemmeværnsfolk var mødt op for at passe på dronningen, undlod de at gribe ind over for den historiske "gadeorden", som i virkeligheden var en forsmag på Varus og de tabte legioner.

Romerne kom og fik tæsk

Dronning Margrethe fik under den efterfølgende reception smagsprøver på Sagnlandets mange formidlings tilbud.

Det fortællende teater gav deres egen og noget alternative version af Bjovulfovadet, som er Lejreegnens signatursagn.

Også Prindsens Hverving kom på scenen og bankede romerne fra Cohors Cimbria.

De to grupper gav en meget vellykket forsmag på Varus og de tabte legioner, og som man kan opleve igen i Sagnlandet fra 4. - 12. juli.

Det var oprindelig planen, at Sagnlandets gæster og medlemmer af Sagnlandets Venner i Lejre, skulle have mulighed for at opleve både fortællingerne, se romerne få tæsk og samtidig få et glimt af dronningen.

Men det går ikke altid som planlagt. Det kunne desværre ikke lade sig gøre af sikkerhedsmæssige grunde.

- Politiets Efterretnings tjeneste og dronningens livvagter besluttede, at kun de inviterede gæster kunne komme tæt på.

Politiet var bekymrede for, at man ville fotografere dronningen i en uendelighed.

Hun skulle have lov til i ro og fred at kunne hygge sig ved programmet samtidig med at hun kunne nyde lidt mad og drikke uden at blive fotograferet, fortæller Sagnlandets direktør Lars Holten

Af samme årsag blev alle pressefotografer bedt om at forlade teltet under den sidste del af indvielsen, og selv de inviterede gæster måtte lade kameraerne være slukket.

Til gengæld ved vi, at dronningen hyggede sig rigtig meget og nød dagen.

Og det er jo det vigtigste.

Dronning Margrethe har lige modtaget Sagnlandet Lejres gave, et stribet sjal vævet i væveværkstedet. Det er inspireret af sjaler fundet i grave fra det 1. århundrede efter Kristi fødsel, og sandsynligvis er der tale om et regulært modefænomen fra jernalderen. Ved dronningens fod ligger den buket, som hun fik overrakt, da hun ankom til Sagnlandet Lejre. Den er bundet af urter fra Henrik Harpestrengs Have.

Persillepigens udvalgte urter og blomster til HKH Dronning Magrethe's II Primært plukket i Harpenstrengs's have

Basilikum	Hostblade
Oreganum	Artiskok
Lavendel	Pæonblade
Kvan	Jomfru i det grønne
Lupin	Peberrod
Purløg	Persille
Hvidløg	Rude
Ramsløg	Røllike
Salvie	Læge baldrian
Vortemælk	Mynte, grøn
Galnebær	Pebermynte
Rigitatis	Ridderspore
Grå- bynke	Judaspøge
Timian	Scarpiosa
Rosmarin	Malurt
Løvtikke	Regnfang

Fortællefestival 2009 stor succes

Pinsens fortællefestival i Sagnlandet Lejre satte besøgsrekord.

Årets fortællefestival i Lejre endte med at blive den bedst besøgte festival nogensinde.

Der var kom i alt 2011 betalende gæster, og det er første gang i festivalens historie, at antallet af betalende gæster kommer over 2000.

Men der var også mange, som benyttede sæsonpasset og vennemedlemskortet til at høre en god historie.

Dermed har godt 2500 besøgt Sagnlandet Lejre i pinsen.

En af dem var dronning Margrethe. Hun fik lejlighed til at opleve historiefortællingens kunst, da hun indviede nye bygninger i Sagnlandet Lejre.

Og de besøgende kunne høre mere end 100 fortællere fortælle historier, der tog udgangspunkt i den eventyrlige nutid.

Også i år var der DM i fortællerslam, og det blev den københavnske fortæller, Per Helge Sørensen, der vandt årets konkurrence.

Der var fortællinger i høj solskin. Her er det fortælleren Anette Wilhjelm Jahn, der underholder til musik spillet af Morten Musikus.

Indbydelse til årsfest 8. august 2009

Den traditionelle årsfest nærmer sig, og det er en god lejlighed til at møde de 50 nye venner, som er kommet til siden maj. Husk tilmelding senest 1. august.

Hvert år inviterer Sagnlandet Lejre og Venneforeningen alle foreningens medlemmer til årsfest.

I år har Sagnlandets Venner i Lejre fået en herlig masse nye medlemmer, flere end 40 alene siden vi åbnede, og sammen med dem og alle gamle venner holdes der fest lørdag den 8. august fra kl. 17.30. Husk at melde jer til senest 1. august (læs mere på bagsiden).

Vi fastholder traditionen med aktiviteter for børn og voksne, grill- og salatbuffet, sang og dans i danselabyrinten. Og så er det jo i år det nye navn og de nye bygninger skal præsenteres og fejres.

Se de nye bygninger

Sidste år blev vi vist rundt på en byggeplads. I år er både Velkomstcentret og Multi-huset færdigbygget, og dronningen har været til indvielsen, og nu får Venneforenin-

gen en helt særlig rundvisning. Glæd Jer til at se husene og den fantastiske udsigt mod vest fra Multihuset. Imens er Båldalen åben for børnene og barnlige sjæle, der gerne vil sejle i stammebåd eller bage kiks over bålene. Efter rundvisninger er der grillbuffet og underholdning m.m. i Båldalen. Senere på aftenen bevæger vi os op til Danselabyrinten og danser i mørkningen.

Hjælpere efterlyses

Som de foregående år søger vi friske og energiske Venner til praktisk bistand med salatproduktion, grillpasning samt oprydning, rengøring og opvask i køkkener samt oprydning i Båldalen.

Hjælperne mødes kl. 10.00 i Sønderhus. Vi begynder med morgenkaffe og rundstykker og får en briefing om salatbuffeten og andre opgaver. Hjælpere til opdækning i Båldalen og oprydning kan støde til fra kl. 16.00. Alle er velkomne til at hjælpe på mere end et hold. Se tilmeldingskuponen.

For alle hjælpere ved Årsfesten er der gratis adgang til festen. Vi sammensætter holdene efter "først til mølle" tilmeldingsprincippet, til vi har det nødvendige antal vok-

Venerne ser også godt ud set fra ryggen. Her lytter de til fortælleren, Troels Kirk Ejsing under sidste års vennefest. Også i år bliver der en svingom i danselabyrinten.

sne hjælpere. Vent derfor ikke for længe med tilmeldingen.

Tilmelding til praktisk bistand kan gøres ved at bruge kuponen, der findes på sidste side i ASK eller direkte på e-mail til direktør lah@sagnlandet.dk eller evt. til sekretær Lise Scholz på 4642 4943 senest 1. august. HUSK: Opgiv telefonnummer og mailadresse ved tilmelding til brug for kontakt, så vi efterfølgende kan aftale de nærmere detaljer forud for festen.

Pris og tilmelding til årsfest

Pris og betaling. Deltagelse i årsfesten er for Venneforeningens medlemmer og Sagnlandets ansatte. Udover gyldigt medlemskab koster det 110 kr. for voksne og 60 kr. for børn under 15 år. Børn under 7 år deltager gratis. Man betaler for deltagelse i årsfesten i Billetsalget på selve dagen. Som kvittering får man sin spisebillet. Den afleveres ved madbuffeten i Båldalen. Drikkevarer er for egen regning og kan enten medbringes eller købes i Sagnlandets kiosk, der denne aften sælger øl, vand og vin samt kaffe og varm chokolade. Tilmelding med tydelig angivelse af antal børn og voksne

kan gøres på tilmeldingskuponen i dette ASK til Sagnlandet Lejre, Slangealleen 2, 4320 Lejre, eller e-mail til kontakt@sagnlandet.dk. Tilmeldingen skal være hos os allersnæst 1. august af hensyn til slagtning af dyr og indkøb mad. Vi garanterer ikke plads ved for sen tilmelding.

Praktiske råd

Som altid foregår arrangementet under åben himmel. Du skal selv have tæpper eller siddeunderlag med, for der er kun et begrænset antal pladser ved borde og bænke i Båldalen. Til maden skal du selv medbringe tallerkner, bestik, glas/krus samt evt. drikkevarer, kaffe. Efter maden er der selvoprydning af affald og tomme flasker, så Sagnlandet er pænt og ryddeligt næste morgen. Husk at medbringe gyldigt medlemskort 2009, som skal forevises i Billetsalget, hvor I vil blive krydset af på tilmeldingslisten. I kan selvfølgelig komme hvornår I vil på dagen og så blive, men husk at blive krydset af og få billet.

Program lørdag 8. august kl. 17-23

Når vi har lukket Sagnlandet for det almindelige publikum kl. 17.00, er programmet:

Kl. 17.15 Velkomst Venneforeningens formand Tove Binzer og Sagnlandet Lejres leder Lars Holten byder velkommen og introducerer aftenens forløb og aktiviteter.

Kl. 17.30-18.30: Især for voksne: Rundvisning i husene med Lars Holten, der fortæller om baggrund for arkitektur, materialer og bæredygtig drift

For mindre børn samt de voksne og familier, der hellere vil hygge sig på egen hånd i Båldalen, er der åbent for sejlads, øksehugning, grutning af mel og kiksebagning over bål frem til kl. 18.30.

Kl. 17.30-18.30: Især for børn og unge: Krigstræning ved Båldal med Laurent Mazet-Harhof og hans håndgangne jernalderkrigere. Her trænes kampformation, eksercits og brug af skjold, sværd og lanse.

Kl. 19.00-20.30: Grill- og salatbuffet i Båldal.

□ rets festmenu bliver præsenteret. Den kommer til at bestå af grillstegt kød fra Sagnlandets egne dyr med godt brød til. Den store salatbuffet er komponeret og koordineret af frivillige hjælpere fra Venneforeningen. Bagefter er der nok lidt kage til "den søde tand".

Kl. ca. 20.30-21.00: Vi synger

Vi vil sammen synge sangen " Ved Lejre græsse nu får på vold" af B.S. Ingemann med melodi af Niels W. Gade, som undervisningsminister Berthel Haarder reciterede ved indvielsen af de nye bygninger og vores nye navn den 1. juni. I sangen berettes om Lejre som hjemsted for skjoldunger, Kong Skjold og Holger Danske. Find tekst og hør melodien på www.ugle.dk

Kl. ca. 21.15-22.00: Sang og dans i Danselabyrinten. Igen i år går vi i faklernes skær op til Danselabyrinten på bakken før Jernalderlandsbyen. Vi synger den traditionsrige sang og danser i kæde hele vejen gennem Danselabyrintens smalle gange.

Kl. 22.00 er årsfesten slut

Sommerens totaloplevelse

Varus og de tabte Legioner

Af Ane Jepsen

Allerede ved den røde låge mærker du hvordan noget er anderledes.

Over dit hoved blafre højrøde bannere med bogstaverne VAR. Du mærker duften af spidstegt lam og kan høre lyden af metal mod metal, kvindelatter og hestenes vrinsken.

Du træder ind gennem lågen og ser hvordan det før så fredelige overdrev er forvandlet.

Dit blik fanges med det samme af en fæstning med en drabelig palisade af tilspidsede egepæle. Det er romerlejren og bag voldene kan du ane snorlige rækker af telte, vejrende bannere i rødt, blå og guld og et glimt af metal fra blankpudsede våben.

På den anden side af vejen ligger en mere fredeligt udsende lejr. Her er ingen palisade og mænd, kvinder og børn strømmer ind og ud i alverdens gøremål. Der er en kræmmer med mange spændende varer, der er rejst hertil fra landende i syd og der kan du også se hvor duften af spidsstegt lam kom fra.

Over et langbål drejes to glinsende lam, mens der bages brød og koges pølser i store jerngryder. Det er her man kan købe lækker barbarisk fastfood. Men midt i lejren ligger krigernes telt. Kriegerne træner med skjolde, sværd og spyd og invitere dig til at se nærmere på deres prægtige våben.

Bagefter går du over mod romerlejren. Der er en port med en tungt bevæbnet vagt, men du får lov til at passere. Inden for voldene er det ligesom du er kommet til en hel lille by.

Legionærer i panser og plade træner kamp og passer deres udstyr. I to store telte kan du se små lækre madretter og bægge med gylden vin. Det er Tavernaen og du bydes at smage den eksotiske mad. Mens du gumler, ser du i midten af lejren et særligt telt med fornemme felttegn. Det er general Varus telt.

Generalen selv er dækket fra hoved til fod i messing og jern og ser frygtindgydende ud. Mens hans kone Claudia er en fin dame med sminke, elegante smykker og en dragt af det pureste silke.

Pludselig hører du råben fra den anden side af volden - Giv mig så min kone tilbage I feje romerske hunde, råber en vred kriger.

Et par legionærer løber straks op på toppen af volden

-Var der en mus der peb, siger de og skraldgriner.

- Nu giver i mig min kone tilbage eller jeg og mine mænd skal give jer så mange bank, at de må sende jer tilbage til jeres mødre som hakkekød! brøler krigeren og hans mænd brøler med.

- Vi skal se hvem der får bank, lille mus, råber legionærerne og fortsætter

- Milites, til våben! Lad os vise den barbar hvem der har magten i denne provins!"....

Howdan det hele ender kan I opleve under "Varus og de tabte legioner" 4. - 12. juli.

Hvem vil dele flyers ud?

Sagnlandet Lejre har brug for hjælp til at uddele flyers for Varus og de tabte legioner.

Brænder nogen i venneforeningen for at bruge nogle timer fordelt over et par dage på at dele flyers ud, så kontakt PR- og Marketing ansvarlig Henrik Schilling hes@sagnlandet.dk eller ring på 21 24 04 87.

Der er brug for udadvendte venner, som har mod på at opsøge folk på gaden og tale godt for sagen. Jo flere venner jo bedre, men 16 personer er maxgrænsen. Strategien går ud på at man alene eller sammen med drabelige jernalderkrieger og romerske legionærer deler flyers ud i gågaderne og indkøbscentre i Lejreområdet og i de nærmeste store byer.

Opgaven fordeles over nogle udvalgte dage i perioden 4. - 12. Juli. Hvilke dage afhænger af det præcise Varusprogram samt vennernes og de optrædendes kalender. (Måske den 4. Juli, samt gerne den 6. Juli og 8. Juli) Regn med, at bruge to - tre timer midt på dagen på at dele flyers ud per dag.

Kort nyt fra Sagnlandets Venner

Af bestyrelsen

Venneforeningen var flot repræsenteret ved Sagnlandet Lejres indvielsesfest med dronningen. Bestyrelsen deltog i det officielle arrangement, og medlemmer af venneforeningen, festligt klædt i dragter fra alle tider, mødte Dronningen ved hendes ankomst på den flotte og festlige dag.

Sagnlandets venners indsats er det største ”sponsorat” centret modtager. Utallige er de timer og kræfter, vennerne lægger i deres arbejde i områderne.

Det er ikke kun de nye, flotte bygninger, som Sagnlandets gæster ser.

Mange bemærker de mange flotte hegn og haverne rundt om på centret. De ved ikke, at det er et resultat af vennernes indsats, de ved heller ikke hvor stor en indsats vennerne yder i forbindelse med Fortællefestival og de særlige arrangementer. Men ingen af disse arrangementer kunne gennemføres uden Jeres hjælp.

For at invitere flere mennesker til at blive medlemmer af Sagnlandets venner, har vi nu fået udarbejdet en ny og mere farverig folder, som kan findes i butikken og på opslagstavlen.

Det er en god idé at tage et par stykker med, når I går forbi, og giv den til nogen, som I synes kan have glæde af et medlemskab.

Om det er et resultat af den nye folder er ikke til at vide, men det er en god nyhed, at der siden sæsonens start er kommet 43 nye medlemmer, som vi gerne vil byde velkommen.

Husk også, at der som det blev nævnt på årsmødet i marts, er muligt at tegne sponsorater for centret med beløb fra 50 kr. og opefter.

I ønskes alle en god og oplevelsesrig sommer i Sagnlandet.

Og husk at fortælle jeres børn om Lejres gamle sagn. Og glem ikke endelig ikke Årsfesten d. 8. august.

Hegn, hegn og atter hegn. Under forårets indsatsweekend flettede venneforeningen alt andet end fingre. Det blev til mange meter flettet hegn langs med Ravnebjerg, omkring Harpestrængs have og i jernalderlandsbyen. Dermed får publikum det bedste indtryk af, hvor smukt og velholdt der er i Sagnlandet Lejre.

Jernalderlauget nåede det

Af Helle Vibeke Lauridsen

Vi nåede det! Hegnet om Lethra stod færdigt inden dronningen kom på besøg. At hun aldrig fik set det, betyder mindre.

Nu ved vi, at hegnet kan holde dyrene ude og at det ikke skal skiftes foreløbigt, og så pynter det jo.

Jernalderlauget har også været aktive på andre områder end hegnsfletning siden sidst. Lethra var beboet af flere laugsfamilier i pinsen, og de gjorde deres til, at der var noget at opleve for de mange besøgende. Og så er den sidste finish i offermosen ved at være på plads.

Offerbredden og markeringerne af offervejen gennem

mosen har også været et af lauget projekter.

Juni måned står på forberedelser til det store varusslag i juli måned. Her skal klargøres spyd, laves bannere og sys sko.

Til de mange nye medlemmer af venneforeningen: Hvis I har lyst til et hyggeligt fællesskab i jernalderregi, så mød op den anden lørdag i måneden ved Sønderhus kl. 10 – eller send en mail til helle.vibeke@gmail.com, og find ud af, om det er noget for jer.

Hvilke projekter vi tager fat på til efteråret ligger ikke fast endnu.

Nyt fra Landbolaugget

Af Anna Puggaard

Siden indsatsweekenden i april, er der sket meget i Landbolaugget. Det er stor alsidighed, der udfolder sig blandt lavsfolk og ikke midst dyrene omkring Krikkebjerghuse.

I mange weekender har Krikkebjerg huse været befolket af glade lavsmedlemmer, der har arbejdet i have og mark og hjulpet ved Fortællefestivalen.

Tystruphaven er meget fin, og kartoflerne er hyppet. Der er repareret gulv på vores ”das”, og .

dørene i Tystruphuset er blevet repareret.

Der er nu igen en slibesten ved huggehuset. Brænde er hugget og stakket under tag, men der ligger stadig meget som kan sankes og saves af flittige hænder, hvis nogen får tid.

Efter Sankt Hans, når fugleungerne er udruget, vil det være fint at få klippet hækkene, det er hyggeligt arbejde, som altid giver en god snak med forbi passerende.

Lofte over Hørhavehuset er blevet ryddet op, og masser af gamle og udtjente redskaber er endt som pinebrænde. Og endelig er møddingen blevet gravet ud og gavner nu i stedet på markerne. En ny mødding er ved at blive etableret.

Så Der sker rigtig meget i lavet.

Det er så dejligt med de mange forskellige talenter, der er repræsenteret i lavet. Det betyder, at vi kan hjælpe med

rigtig mange ting. Ydermere fortæller Sørine, at der er flere familier, der gerne vil hjælpe med at sy tøj i sommer. Er det ikke herligt?

I den anledning har jeg fundet nogle spændende bøger, hvor interesserede kan hente viden og inspiration om tøj omkring 1860 (se listen på næste side).

Du er selvfølgelig også velkommen til at kontakte mig.

Gennem årene har jeg samlet en del opskrifter og mønstre, som du måske kan have glæde af. Og du kan også finde en del på nettet.

Fugl i post

Det er ikke kun lavet, der har travlt. Hvert år er der en fuglerede i vandposten.

I år var det et musvitpar, der kom først. Andre år har det været vipstjerten. Gærdesmutteren og rødstjerten holder også til ved husene. Og der er set et grønt markfirben, flere salamandre og en dreng fandt en fin snogether, og der er spændende insekter ved husene.

SKRIV endelig, hvis du har en sjov oplevelse i Landbohusene, et fint billede, en god gammel madopskrift eller lignende, og send det til centret, så det kan komme med i ASK.

Der graves have under forårets indsatsweekend. Nu står haven i fuldt flor med velhyppede kartofler. Den første landbofamilie har allerede været på besøg og Sørine har holdt bindestue 13. og 14. juni i forbindelse med verdens internationale strikkedag.

Anna Puggards anbefalede “mode”-læsning;

HVERDAGSTØJ PÅ LANDET

Artikel fra Nationalmuseets arbejdsmark, årg. 1983, side 113 – 121. Skrevet af Mette Skougaard og Mette Thordur Hansen.

SY FOLKEDRAGTEN SELV af Esther Grølsted. Symetode, beskrivelse og snitmønstre. NB! Buksemønstre fra ca. 1810. Høsts forlag

DANSKE BONDESKJORTER og SÆRKE af Gudrun Andresen. Borgens forlag.

LANDLIGE TEKSTILER fra Himmerlands og Kjær herred. Udgivet af Aalborg historiske museer m.fl.

STRIK MED NORDISK TRADITION af Vibeke Lind. Høst & søns forlag. Se især side 114.

FOLKETØJ PÅ LANDET 1830-1880 af Erna Lorentsen og Ulla Thyrring. Nyt nordisk forlag.

Træskoens historie

Udflugt med Landbolaugget til Træskomuseet i Buerup Onsdag. 22. juli 2009.

Vil du med ud og se træskoens udvikling? Så tag med på udflugt til træskomuseet. Det er foruden museum også en fabrik, der på et tidspunkt bliver overført til Andelslandsbyen Nyvang.

Måske er der nogen af jer, som vil købe et par ”rigtige” træsko til livet i Krikkebjerghusene.

Vi mødes på Lejre Station kl. 9.15 for at køre sammen der op i bil. Inden rundvisningen, som er klokken 11.00, drikker vi den medbragte kaffe.

Efter rundvisningen finder vi et sted, hvor vi kan spise vores medbragte klemmer inden vi slutter af på Holbæk Museum, der lukker kl. 16.00

Tilmelding til Lotte på lra@sagnlandet.dk. Og fortæl gerne hvor mange pladser du har i bilen eller om du ønsker en plads.

Sommer på Ravnebjerg

Sæsonen blev skudt i gang ved at gode venner i alle størrelser fra Vikingelaug et bidrog med god kampgejst og godt humør.

Af Jutta alias Japke

Det lykkedes Vikingelaug et at udslutte en arbejdsliste, der var alenlang og til tider lidt træls. Den kostede både sved og tårer. Men det var godt gået! Der blev sat mange flueben på listen og de første elever har nydt godt af indsatsen. Dejligt og tak for det, kære venner!

Teltene revnede

Sengeleje i teltene er afprøvet og godkendt, køkkengårde er indrettet hos de fastboende og de rejsende, ovne har frembragt gode stege og brød og Ravnebjerg er begyndt at være hegnet ind igen. Så ved vi, hvor grænsen går og hvor vi har børnene.

Der ligger stadig godt med flettemateriale på pladsen, der venter på stærke hænder, til at sætte dem ind mellem stolperne.

Desværre holdt køkkenteltet og et af soveteltene ikke til forårsstormene. Teltene revnede ikke af stolthed, men af

trådenes ælde, dog heldigvis i syningerne. Så nu satser Ravnefolket på godt vejr og en sejlmaager, der har tid. Nu, hvor sæsonen er gået i gang, venter vi handlende med det fineste hørstof på markedet. Når Siriid og Hild har skåret mønstre til, hører vi gerne fra dem, der vil hjælpe med at sy særke til både små og store og forklæder til pigerne, så de ikke griser vores fine ulddragter til, når de laver mad.

Vikingelaug et viser ansigt

Oldermanden Leo bekendtgjorde, at Ravnebjerg er kommet på facebook. Leo skriver nok en "vil du være min ven" ud til dem, vi har en e-mailadresse på. Hører du ikke fra ham, så giv lyd fra dig.

Vi holder marked i uge 30. Leo og Ingrid og deres familier er med i den uge, for at hjælpe med at brødføde vores handelsfolk. Det er et godt initiativ og vi takker på forhånd.

Kan du/I afsætte tid i løbet af sæsonen til at flette hegn, reparere og lappe dragter eller synes at du ellers kan gøre dig nyttigt, hører vi gerne fra dig.

Vi giver lyd på facebook, når vi mødes til vores sangaftener, hvis vi har brug for akut hjælp eller har en god historie, vi gerne vil dele med jer.

Kvan. Vikingers velduftende skærm

Af Henrik Schilling

Kvanen er nok Nordens bedst kendte bidrag til verdensgastronomien, og den store, bjørneklo lignende skærmplante har været en yndet urt siden vikingetiden.

Lige nu er det tid til at plukke kvanens stilke, der kan sødsyltes som marmelade eller chutney.

Vildtvoksende kvan findes i de allernordligste dele af Skandinavien, i Island og i Grønland, og man mener, at det var vikingerne, som bragte kvanplanten til Danmark. Det var ikke kun for smagens skyld, at vikingerne spiste kvan. Planten har et højt indhold af vitamin C, og modvirkede skørbug på vikingernes lange rejser.

Kvan helbreder hundebid

I middelalderens medicinske haver var kvanen en yndet plante. Også middelalderlægen Henrik Harpestreng var begejstret for kvan. Derfor stikker de store blomsterstande også op i Sagnlandet Lejres udgave af Henrik Harpestrengs have. Og der er ikke grænser for, hvad den ifølge middelalderens lægekunst kan kurere.

Kvan neutraliserer gift. Den virker mod bid fra gale

hunde og modvirker morgenkvalme og opkast. Desuden er den god at bruge imod besværgelser.

Aromatisk smag

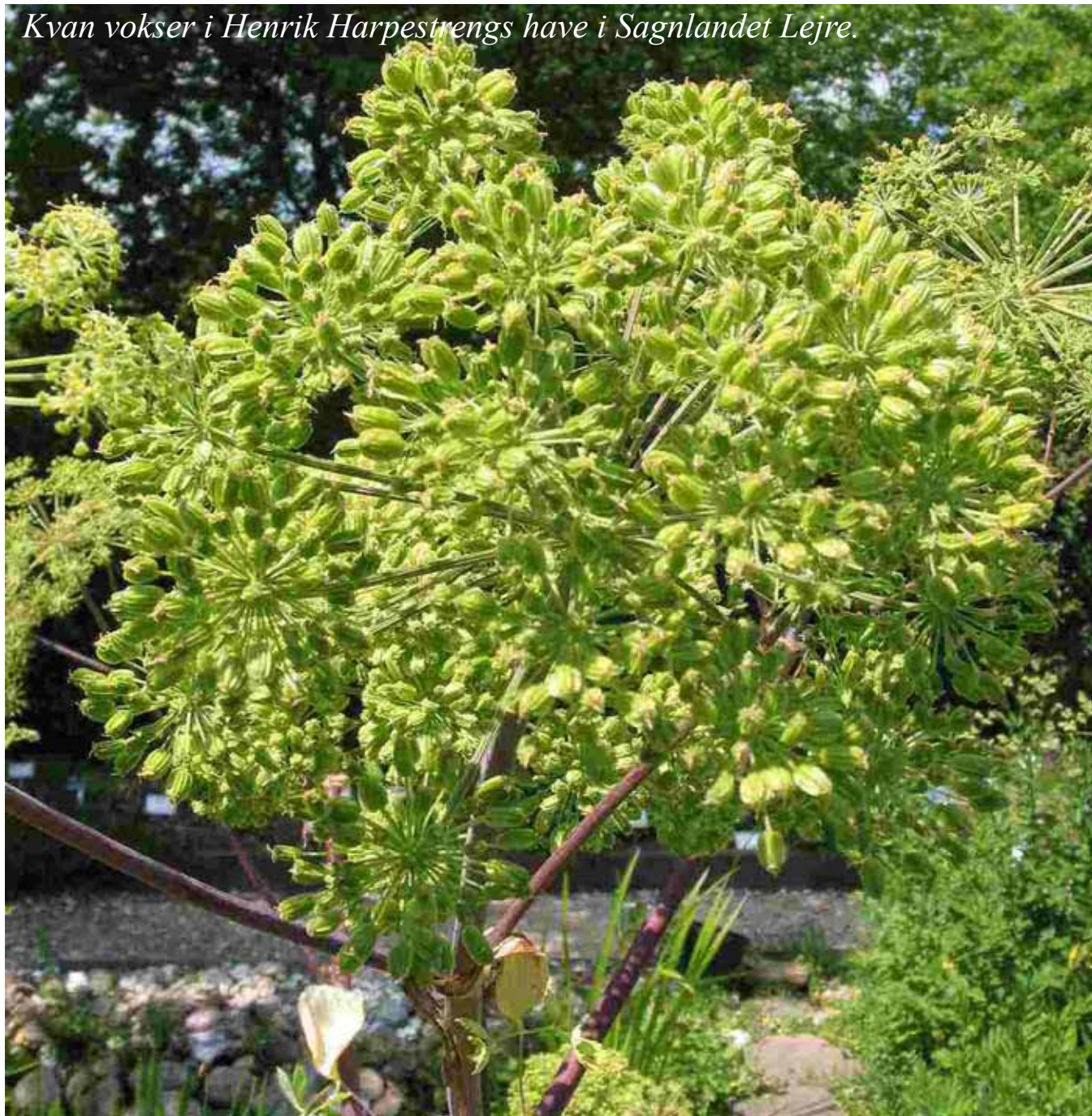
Nu om dage er det nok mere smagen end den helende kraft, der tiltrækker. Og smagen, den er meget aromatisk. Mange elsker den let parfumerede smag, mens skeptikerne er mere afmålte og vil vide, at kvanen har et strejf af deodorant.

Kvanen findes i flere forskellige former. Det er fjeldkvanen, som er den bedste at spise. Den dyrkes i haver, men er sjælden i fri dansk natur. En anden variant er strandkvanen. Den vokser ved strande, men har en bitter bismag.

Det kan ikke anbefales selv at samle kvan i naturen med mindre man er meget erfaren. Der er for mange giftige forvekslingsmuligheder, hvoraf bjørneklo er en af dem. Køb i stedet en plante i et havecenter og sæt den i haven på et fugtigt sted i halvskygge. Den spreder let sine frø.

Læs mere her: http://www.havenyt.dk/artikler/prydhaven/den_naturlige_have/866.html

Kvan vokser i Henrik Harpestrængs have i Sagnlandet Lejre.

Kvan- og rabarberchutney

Denne chutney er en grønlandsk opskrift, hvis hovedbestanddele kvan og rabarber kan samles eller dyrkes på Grønland. Opskriften er udviklet af en beboer i den sydgrønlandske bygd Ipiutak og planket fra www.madkanalen.dk, men afprøvet i eget dansk køkken!

Ipiutaqs kvan- og rabarberchutney

500 g rabarber

500 g kvanstængler

1 dl vand

1 dl eddike

500 g sukker eller brun farin

1 stort løg

100 g rosiner

1 tsk kanel

1 tsk ingefær

2 tsk vanilie (pulver eller ekstrakt)

2 nelliker

Skær rabarber, kvan og løg i små stykker på 2-3 cm. Kom stykkerne og alle de øvrige ingredienser i en gryde.

Bring den i kog og lad den simre i 45 minutter til en time, til væden er reduceret til det halve.

Kom chutneyen på skoldede glas når den stadig er varm. Luk dem godt til. På den måde, kan chutneyen opbevares lang tid ligesom en marmelade.

Forskere på spil

Sommersæsonen 2009 byder som sædvanligt på masser af spændende forsøg. Vær med på første række, når ny viden skabes!

Af forskningsleder Marianne Rasmussen

Sagnlandet Lejre får besøg af forskere fra ind- og udland som via eksperimentalarkæologi vil gøre os alle klogere på fortiden. Buketten byder på detaljerede nørderier og mere brede problemstillinger, så uanset om du er til den ene eller den anden afdeling, vil der helt sikkert være noget spændende for dig.

Forsøgene præsenteres udførligt på www.sagnlandet.dk og i en særlig folder om Fortidens Gåder

Forsøg under årets tema om Krig og konflikt:

Catherine Anderson, Skotland: Blodig Bronzealder – kampteknik med bronzevåben. 6. august – 14. august

Sasja van der Vaart, Holland: Bueskydning uden smæk. 2. august – 7. august

Henriette Lyngstrøm, Danmark: Fra myremalm til ringbrynje. 21. Juni (udvindinding)+ 3. – 7. August (smedning)

Forsøg om våben – jagt eller krig eller begge dele?

Eva David, Frankrig: Fiskespyd, harpun eller pilespids? 10. august til 18. august

Tine Schenck, Norge og England: Stenalderens superkemikalie! 8. august - 16. august

Farina Sternke og Lotte Eigeland, Irland og Norge: Mystiske redskaber til jagt eller fiskeri. 11. august – 16. August

Andre højst spændende emner:

Lara Comis, Italien: Garum - Romernes ketchup! 29. juli – 2. august

Linda Hurcombe, England: Stenalderens Garderobe. Afsluttes 21. juni

Sabine Karg, Danmark og Tyskland: Fra rådne planter til fornemt klæde. Hele sæsonen på mark ved Krikkebjerg huse

Anne Garhøj Andersen, Danmark: Krukker i ovn eller bål. 27 – 28. Juni (Afhængig af vejret)

Felix Riede, England, Danmark og Sverige: Danmarks ældste Schweizerkniv. 25. juni – 30. juni

Steven Watts, USA: Fra flint til fisk - Stenaldermandens fiskegrej. 10. august – 14. august

Også i år kommer Henriette Lyngstrøm fra Københavns universitet for at udvinde jern. Jernet skal hun bruge til forsøg med jernalderens ringbrynjer

Meld jer til årsfesten

KUPON: Tilmelding til Årsfest 8. august

Har du endnu ikke deltaget i Sagnlandets og Venneforeningens traditionsrige årsfest? Kan du lide at grille, synge og nyde en lunefuld dansk sommeraften under åben himmel?

Så grib chancen lørdag den 8. august og få nogle fornøjelige og hyggelige timer i samvær med familie, børn og engagerende medlemmer af Venneforening og ansatte i Sagnlandet Lejre.

Pris for deltagelse er (udover medlemskab for 2009) 110 kr. for voksne og 60 kr. for børn under 15 år. Børn under 7 år deltager gratis. Læs mere om program og praktiske oplysninger inde i bladet – herunder mulighed for gratis deltagelse, såfremt du hjælper til.

Brug tilmeldingskupon nedenfor og send den til Sagnlandet Lejre, Slangeallen 2, 4320 Lejre eller mail tilsvarende oplysninger til kontakt@sagnlandet.dk

Bestyrelsen

Tilmelding årsfest senest 1/8 2009		Vi deltager (sæt kryds)	Vi kommer (antal voksne/børn)
Madlavning	Fra kl. 10.00	_____	____ / ____
Årsfest	Fra kl. 17.10	_____	____ / ____
Navn			Tlf. nr.:
Adresse			E-mail:

Deadline for næste ASK er 1.september

Bidrag sendes til redaktør Henrik Schilling på hes@sagnlandet.dk.

Manuskripter bedes sendt som råtekst uden opsætning i wordformat

Billeder leveres vedhæftet i jpg format

MØD LEGIONÆRERNE - ROMERNES ELITESOLDATER * NORDENS BARBARER
VISER RYTTERKAMP * ROMERSK TAVERNA OG BARBAR-KRO
* KRIGER-TRÆNING FOR MODIGE DRENGE OG PIGER * GLADIATOR-
KAMPE - OPLEV OLDTIDENS SHOWSPORT, HVOR TABEREN RISIKEREDE DØDEN

VARUS OG DE TABTE LEGIONER

ROMERNE MØDER
NORDENS BARBARER

ROMERNE MØDER NORDENS BARBARER
4. - 12. JULI 2009 KL. 10-17 I SAGNLANDET LEJRE

År 9 efter Kristi. Rom hersker over hele verden. Men de germanske barbarer højt mod nord
pønser på oprør. I Nordens mørke skove lægger barbarernes leder, Arminius, en djævelsk fælde,
der skal standse romernes forhadte statholder, Varus og hans 20.000 legionærer.
En fælde kun få romere vil overleve.

Prindsens Hverving og Cohors II Cimbria dramatiserer det historiske "Varus-slag",
som afgjorde Europas skæbne i 2000 år.

Variierende program se derfor www.sagnlandet.dk

REGION
SJEJLLAND

Saglandet Lejre *Rejs i tiden og historien*

Slangealleen 2 Lejre Tlf 4648 0878